

דף פט.

עין משפט א.

ח"מ סימן רלא סעיף ח
עין לעיל דף פח: עין משפט ג

עין משפט ב.

ח"מ סימן רלא סעיף ב

ב. בי"ד מחוייבים להעמיד ממונים ר' שיהיו מחזרים על החנויות וכל מי שימצא אצלו מדה חסרה או משקל חסר או מאזניים מקולקל רשאים להכותו ולקונסו כאשר יראה לביה"ד.

עין משפט ג.

ח"מ סימן רלא סעיף כ

ט. היכא שיש בי"ד שהעמידו ממונים להשגיח שלא ירויח יותר משתות ומפרישים כל המוכרים מלמכור ביותר משתות ש, חייב כל אחד למכור ולא להרויח בדברים שיש בהם חיי נפש יותר משתות ח אבל אם כל אחד מוכר בכל מה שיכול לא מחוייב האדם לבדו למכור בזול בפחות משתות.

עין משפט ד.

ח"מ סימן רלא סעיף ט

ט. גם במשקולות קבעו חז"ל לעשותם קילוגרם שהוא ליטרא, וחצי קילו ורבע קילו, אבל לא יעשה שליש ולא חמישית ולא שלושת רביעי

ר. מב"ב פ"ט ע"א.

ש. טור בשם הרמ"ה ב"ב פ"ה ס' קמ"ד. וכן יש לדקדק מדברי הרמב"ם בריש פ"ד ממכירה. ושתות זה היינו מלבר דהיינו דבר שהקרן שלו חמשה יכול למוכרו בששה כך דיקדק הפעמוני זהב. מהסמ"ע בס"ק כ"ח.

ת. ודין זה נחלק לג' ענינים לדעת הרמב"ם והטור והם א'. בדברים שהוא עיקר אוכל נפש כגון שמנים וסלתות ויינות יכול להשתכר עד שתות ולא יותר. ב'. בדברים שאין בהם אוכל נפש כלל כגון בשמים יכול להשתכר כל מה שירצה אפי' כפלי כפליים מהקרן. ג'. בדברים שיש בהם ממכשירי אוכל נפש כגון כמון ותבלין מותר להרויח בהם עד כפל מהקרן ולא יותר וזהו דלא כמ"ש הב"י. סמ"ע ס"ק ל"ו.

וחנוני שאין לו להרויח יותר משתות בדברים שהם אוכל נפש ממש היינו אחרי שהוסיף שכר טרחתו והוצאותיו, לא כן בסיטונאי אין לו להוסיף שכר טרחתו רק יציאותיו. סמ"ע ס"ק ל"ז, כמבואר בסי' רכ"ז סעיף כ"ח.

קילו מפני שמטעים בהם.

עין משפט ה.ו. חו"מ סימן רלא סעיף יד
עין לעיל דף פח: עין משפט א

עין משפט ז.ז.ט.י. חו"מ סימן רלא סעיף יג

יג.י. המאזניים צריך שיהיו מיושרים, ומקום שנהגו להכריע במשקל צריך להכריע טפח בהפרש גובה בשעה ששוקל.

דף פט:

עין משפט א. חו"מ סימן רלא סעיף יג
עין בסעיף הקודם

עין משפט ד. חו"מ סימן רלא סעיף י

י. משקולות של כסף וזהב ודבר יבש עושים אותם ממתכות אם ירצו.
* וכן נהגו. ומשקולת של כסף וזהב שהיא קטנה מחפים אותה בעור שהשחיקה בה גורמת להיזק גדול.

עין משפט ה.ו.ז. חו"מ סימן רלא סעיף ה

ה. אין עושין המטה שמעבירין על פני כלי המדה למחק את הנגדש מדלעת שהוא קל ורע למוכר, ולא משל מתכת שהוא כבד ורע ללוקח אלא עושים אותו משל אגוז או שקמה, ואין עושים אותו מצד אחד עב ומצד שני דק אלא בשוה^א, וכשמוחק המדה לא ימחוק מעט מעט מפני שהוא מפחית ללוקח ולא ימחוק בבת אחת במהירות שמפחית למוכר אלא מעביר פעם אחת במתינות.

א. מבב"מ ה' דלא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו. ועיין בסי' ל"ד סעיף י"ג. ובמש"כ ב"מנחת אשר" שם אות ל"ג.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ט. חו"מ סימן רלא פעיף יח

יז. לא ימדוד קרקע בחבל לאחד בימות הקיץ, ולשני בחורף שהחבל מתקצר ומתייבש בימות החמה ^א אלא ימדוד בקנה או בשרשרת.

עין משפט י. חו"מ סימן רלא פעיף יא

יא. אסור להטמין משקלותיו במלח ^א.

עין משפט כ.ל. חו"מ סימן רלא פעיף ו

ו. כשמודד דבר לח לא יעשה כדי שיעלה הקצף ויראה כאילו היא מלאה ^ד ואפי' במידה קטנה מאוד שאין בקצף כדי פרוטה, וצריך להשהות המדה בלח כדי שיטפטפו ממנה שלושה טיפות ^ה וזה בבעל הבית אבל בחנוני אינו צריך להמתין שיטפטף.

עין משפט מ.ג. חו"מ סימן רלא פעיף ג

ג. אסור לאדם להשהות מדה חסרה אצלו ^ו אפי' שאינו מודד בה, ואפי' לעשותה כלי לדבר אחר שמא יבא מי שאינו יודע וימדוד בה, ואם אינה רשומה ומנהג בעיר למדוד רק ברשומה מותר להשהותה.

עין משפט ס. חו"מ סימן רלא פעיף ד

ד. המדה עושים אותה מסאה ^ז, וחצי סאה, ורובע סאה ^ח, קב ^ט, וחצי

ב. ברייתא ב"מ ס"א ע"ב, וסמ"ע ס"ק ל"ג.

ג. מברייתא במציעא ס"א ע"ב. שהמלח מקילו וימכור בו כ"כ ר"ת בתוס' שם, ורמב"ם בפ"ח מגניבה הלכה ז' וכן הרשב"ם שם כתבו שהמלח מכביד המשקולות וע"ז נאמר "ויראת מאלוקיך".

ד. שם בברייתא פ"ט ע"ב.

ה. במשנה שם פ"ז ע"א, ובחנוני שטרוד במכירתו אין לו פנאי.

ו. שם בב"ב פ"ט ע"ב.

ז. ושיעורה מאה ארבעים וארבעה ביצים.

ח. היינו חצי של רבע שעולה ח"י ביצים שהוא קב ומחצה.

ט. והוא עשרים וארבעה ביצים.

קב, ורובע הקב, וחצי רובע הקב^י, ושמינית רובע הקב^ב, אבל לא יעשה קביים שלא תתחלף^ל עם רובע הסאה שהוא קב ומחצה. מדות הלח עושים הין^מ, חצי הין, שלישית ההין ורביעית הין^נ, ולוג^ס, וחצי לוג, ורביעית הלוג^ע ושמינית הלוג^פ ועוד אחד משמונה בשמינית^צ.

י. שלושה ביצים.

כ. ורשב"ם ב"ב פ"ט ע"ב ד"ה תומן דחה גירסא זו. סמ"ע ס"ק ב'.

ל. כי קביים זה ארבעים ושמונה ביצים. ורובע סאה זה שמונה עשרה ביצים שהם קב ומחצה, שברביעית טעו אינשי ולא בשליש ע"כ לא חיישינן שתתחלף רובע הסאה שהוא קב ומחצה עם קב. סמ"ע ס"ק ג'.

מ. שהוא שבעים ושניים ביצים.

נ. שהוא ח"י ביצים.

ס. ששה ביצים.

ע. ביצה וחצי.

פ. והוא שלושת רביעי ביצה.

צ. והוא שלשה חלקים משלושים ושתיים של ביצה. אבל הרשב"ם שם בד"ה שמינית גרס חצי שמינית וכן הוא בתוספתא פ"ה הלכה ד' ששיעורו שתיים עשרה חלקים מתוך שלושים ושתיים חלקי הביצה.